

-50-

Latviešu Nacionālais Fonds
Dibināts 1947. gadā
Stokholmā

**BRĪVĪBAS PIEMINEKLIS
RUNĀ:**

Es esmu celts uz brīvas demokrātiskas un neatkarīgas Latvijas valsts pamatiem ar latviešu tautas asinīm. Es esmu 18.novembris. Mani apliecinādami, tūkstošiem miruši deportācijās Maskavas spaidu darbu nomtenēs un tūkstošiem šodien mani apliecina ticībā latviešu tautas brīvībai. Latviešu tautas verdzinātāji grib nozagt manu vēsturi, to viltojot. Sargājiet to!

Andrejs Eglītis

**THESE
NAMES
ACCUSE**

**TEVZEMEI
UN
BRĪVĪBAI**

Latviešu Nacionālā Fonda
Zviedrijas nodaļas
dibināšanas protokols 1947.g.14.decembrī, Stokholmā
(saīsināts izraksts)

Sapulci atklāj sūtnis V.Salnais.

Klātesošie nodzied Dievs, svētī Latviju. Sūtnis V.Salnais paskaidro, ka Nacionālā Fonda dibināšana sabiedrībā nav bijusi sveša, bet atklātībā to pieteicis mūsu izcilais dzejnieks Andrejs Eglītis. Ar šo sanāksmi arī sākās Latviešu Nacionālā Fonda izveidošanās par globālo politiskās informācijas organizāciju. Sanāksmē aicināti 67 Latvijas pilsoņi, ieradušies 33, bez tiem, aicinājumam atsaukušies, bet slimības vai citu apstākļu pēc, nav varējuši piedalīties 10.

Aicināto uzskaitē:

- 1) Aboliņš, L. prof. 2) Aizsilnieks, A. prof. 3) Andersons, J. agr. 4) Baidiņš, J. dr. med. 5) Bērziņš, A. ār. 6) Bokalders, J. prof. 7) Breikšs, J. adv.
- 8) Brinkmanis, E. zvejn. sab. 9) Bubenko, J. doc. 10) Bukšs, M. kablu apv.
- 11) Bušs, V. agr. 12) Caune, E. māc. 13) Cielens, F. sūtnis 14) Čakste, M. sen.
- 15) Dolietis, K. dr. med. 16) Dzenis, E. glezn. 17) Eglītis, A. dzejn. 18) Fītiņš, V. ing. 19) Grīns, J. red. 20) Immers, J. lekt. 21) Johansons, A. red.
- 22) Kalniņš, Br. saeimas dep. 23) Kārklis, J. publicists 24) Kalniņš, E. gen.
- 25) Kalniņš, Klara, dr. 26) Kalniņš, P. agr. 27) Kreicbergs, J. notars 28) Kreicbergs, V. leg. sekret. 29) Kroders, A. publicists 30) Kronbergs, L. dze.
- 31) Landsmanis, A. tauts. 32) Lasmanis, K. konsuls 33) Leitans, P. senators
- 34) Meisters, P. ing. 35) Pavulans, J. doc. 36) Petersons, E. prof. 37) Petrovskis, K. stud. 38) Platbārzdais, A. filatel. 39) Reiters, T. dirig. 40) Ritu, J. ing. 41) Rutkis, J. doc. 42) Suksis, E. tauts. 43) Salnais, M. žurnāls. 44) Salnais, V. sūtnis 45) Sakārnis, O. prāvests 46) Skrastiņš, A. dr. med. 47) Skrébers, A. leg. pad. 48) Skuja, A. prof. 49) Stepans, J. jurists 50) Straubergs, K. prof. 51) Straume, R. tauts. 52) Strēlerte, V. dzejn. 53) Strunke, N. glezn.
- 54) Teikmanis, A. prof. 55) Teriņš, J. māc. 56) Tepfers, J. sūtnis 57) Tepfers, V. generalis 58) Vārsbergs, J. prof. 59) Veiss, Edv. prof. 60) Vilnis, K. prāvests 61) Vītols, J. ing. 62) Zaners, J. filol. Lundā 63) Ziverts, K. doc.
- 64) Ziverts, M. rakstn. 65) Ginters, V. Dr. 66) Ūdris, A. agr.

Fonda mērķi izteikti cīņā par demokrātisku un neatkarīgu Latviju, saglabāt tautas dzīvo spēku un nacionālo kultūru. Starptautiski aizstāvēt latviešu tautas tiesības un intereses. Se izteiktais ir statūtu pamatā, ar nedaudziem papildinājumiem, arī turpmākā Fonda pārveidojumā 1952.gadā, piemērojoties globālam politiskam informācijas darbam.

Latviešu Nacionālā Fonda Zviedrijas nodaļas ievēlētā padome
sapulcējās savā pirmajā sanāksmē Stokholmā, 1948.gada 4.jūlijā sekojošā sastāvā.

1. Aizsilnieks, Arnolds, - Hjälmarvägen 10, II, Enskede;
2. Andersons, Jānis, - Valutavägen 86, I, Stockholm;
3. Berkulis, Aleksandrs, Raketgatan 6, Göteborg;
4. Blaus, Jānis, Gideonsbergsgatan 7 A, II, Västerås;
5. Breikss, Jānis, Västmannagatan 13, III, Stockholm;
6. Bubenko, Jānis, - Tomträttsvägen 18, II, Stockholm 37;
7. Caune, Elmars, - Radhus 5/2, Kallhäll;
8. Cielēns, Felikss, - Förskottsvägen 9, II, Midsommarkransen;
9. Dolietis, Kārlis, - Husabyvägen 14, Aspudden;
10. Eglītis, Andrejs, Råsundavägen 43, I, Hagalund;
11. Ginters, Valdis, - Åkervägen 14, I, Helenelund;
12. Grīns, Jānis, - Valutavägen 86, I, Stockholm;
13. Kalniņš, Bruno, - Kornbrevsvägen 81, I, Stockholm;
14. Kancāns, Aleksandrs, - Götgatan 24, I, Stockholm;
15. Kravis, Arvids, - Skogshemsgatan 7, Jönköping;
16. Kreichbergs, Valdemārs, - Essingestråket 40, III, St.Essingen;
17. Kroders, Arturs, - Glömstegård, Huddinge;
18. Mālitis, Jānis, - Byggmästaregatan 25 C, Lund;
19. Ose, Arvids, - Rallstegård, Hallstahammar;
20. Ozols, Arturs, - Bernstorpsgratan 5B, III, Malmö;
21. Padēls, Arvids, - Hagavägen 76, II, Råsunda;
22. Pētersons, Pauls, - Skarvsvägen 23, III, Aspudden;
23. Rutkis, Jānis, - Blekingegatan 67 B, III, Stockholm;
24. Sakārnis, Oskars, - Strandvillan, Klinten;
25. Strömbergs, Kārlis, - Rimbertsvägen 2, I, Aspudden;
26. Skrēbers, Arnolds, - Bäckvägen 155, II, Stockholm;
27. Strēlerte, Veronika, - Bäckvägen 155, II, Stockholm;
28. Tepfers, Jānis, - Badstrandsvägen 30, Stora Essingen;
29. Zīverts, Kārlis, Hjälmarvägen 19, II, Enskede;
30. Zīverts, Mārtiņš, - Rimbertsvägen 2, II, Aspudden.

Saskaņā ar LNF pagaidu statūtiem- par LNF valdes priekšsēdi
ievēlēja K. Straubergu.

Aiz Baltijas jūras elpoja Maskavas apspiestā latviešu
tauta. Gandrīz vai sirdspukstus varēja saklausīt. Mums
bija jālauž ceļš uz Eiropas brīvo tautu un Amerikas
deklarēto Baltijas valstu – krievu okupācijas neatzišanu –
iedzīvināšanu mūsu tautas brīvības atgūšanā.

Pēc pusgadusimtega tas arī notika. Baltija un citas,
Maskavas apspiestās tautas kļuva brīvas. Būsim modri.
Mūsu Latvijā tumšo spēku vēl daudz – tos sauc par
komunistiem. Jaunai paaudzei derēs iepazīties ar Latviešu
Nacionālā Fonda arhīviem, tajos pagātne brīdina
nākotni.

Būsim modri.

Andrejs Eglītis

Ko Latviešu Nacionālais Fonds ir veicis aizgājušos gadu desmitos, sniedz nākamās lappuses. Gribu tikai skicēt apstākļus, kādos fonds darbojās sākuma gados, un vērtēt veidu, ar kādu fonds piegāja pie sev sprauztā galvenā uzdevuma.

Otrais pasaules karš Eiropā bija beidzies ar Vācijas beznoteikumu kapitulāciju. Bija sācies process, kura iznākumā Vācija zaudēja lielvalsts statusu, un Sarkanā Krievija, līdz ar to, kļuva par noteicēju Eiropas austrumos un vidienē. Šim procesam priekšnoteikumus savā kungu rases apmātībā bija radījis Hitlers, to vadīja Staļins un savā politiskā tuvredzībā to pieļāva, vai pat veicināja, Savienoto Valstu vadība.

Latviešu Nacionālā Fonda dibināšanas laikā objektīva informācija par Staļina Krieviju Amerikā un arī Eiropā bija gandrīz retums. Par Maskavas agresiju pret Somiju, par Baltijas valstu varmācīgo okupāciju un citām Kremļa noziedzīgām izrīcībām rietumvalstu lielā prese nevēlējās rakstīt, pat ne tās pieminēt. Fonda savāktu un publicētu informāciju nebija viegli iedabūt nopietnos laikrakstos.

Sai ziņā stāvoklis drīz vien, jau nākamos gados, mainījās. Savienoto Valstu prezidents Trumans saskatīja Kremļa ekspansīvos nolūkus un deklarēja, ka stāsies tiem pretim. Viņa nostāja ietekmēja rietumu valstis. No tā laika fonda informācijas darbs baudīja daudz lielāku interesi nekā līdz tam.

Kad fonds sāka savu darbību, Rietumvācijā nonākušo latviešu bēgļu izceļošana uz aizjūras zemēm vēl nebija īsti sākusies. Amerikā, Kanadā, Austrālijā latviešu organizāciju vēl nevarēja būt. Vācijā pašā tādās gan bija, bija arī latviešu laikraksti un svešvalodās, parasti angļu valodā, tika izdotas brošūras, skrejlapas un pastkartes.

Atstājot malā informācijas materiālus, ko izdeva sūtniecības Vašingtonā un Londonā, Latviešu Nacionālais Fonds četrdesmito gadu beigās un piecdesmito gadu sākumā bija vienīgais nopietnais ārējās informācijas materiālu izdevējs svešvalodās. Ko tas nozīmēja? Publicēšanai gatavotos manuskriptus tulkoja attiecīgās svešvalodas eksperti, kuri arī rediģēja svešvalodā rakstītos manuskriptus. Iespēšanai domātos materiālus turklāt, ja vien bija vajadzība un iespējams, izskatīja arī, lai noskaidrotu, vai attiecīgā informācija nelatviešus vispār var interesēt.

Gadu tecējumā fonds ir izdevis veselu rindu grāmatu un brošūru. Minēšu tikai trīs: "The Names Accuse" (baigajā gadā aizvesto saraksts ar 1982. gadā papildināto izdevumu), "Latvia -- Country and People", tautsaimnieka Artura Landsmaņa "Persist or Perish" (pētījums par krievu masveida iepludināšanu Latvijā saimnieciski absurdās industrializācijas aizsegā), kā pēc vērtējuma svarīgākos izdevumus.

Esmu aplūkojis tikai apjoma ziņā lielākās publikācijas. To sagatavošana un izdošana nebūt nav vienīgais fonda devums. Visā īsumā var pieminēt fonda, kopā ar igauniem, izdotos informācijas biļetenus angļu, vācu un spāņu valodās, fonda piedalīšanos starptautiskās sanāksmēs, informācijas materiālu krāšanu par apstākļiem Latvijā, utt.

Lieki teikt, ka arī citas organizācijas un grupas, kā okupētajā dzimtenē, tā trimdā, aizgājušos gadu desmitos ir daudz darījušas, lai Latvija atkal būtu neatkarīga valsts. Taču visai ievērojamu darbu šī lielā mērķa sasniegšanā ir ieguldījis Latviešu Nacionālais Fonds.

Valdemārs Kreicbergs

Valdemārs Kreicbergs, 1994. gada janvārī.

Latvijas vēstniecības Vašingtonā bijušais padomnieks
un aktīvi darbojies arī LNF valdē.

Te daži piemēri, kā pirms apmēram 40 gadiem mēs sākam globālo informācijas darbu tēvzemes brīvības cēstienā labā. Un šodien? Šķiet, būs jāatgriežas izejas punktā Eiropā ar vēl lielāku sirdsdedzi un paplašinātām politiskām informācijas darba programmām, veicot durvis starptautiskos sanāksmju forumos un c. Mazliet ieskatīsimies LNF darbā laikā no 1947-1950 gadam.

Iss darba pārskats

Latvijas interešu aizstāvēšanai starptautiskos kongresos un informācijas braucienos atbalstīti:

1. Bīskaps J. Rancans, R.Liepīnš, lietuviešis Parīzē K.Bērenšs - UNO pilnsapulcē (Apvienoto Nāciju sesijā) Parīzē.

2. Liberāļu kluba delegāts M. Čakste Starptautiskā liberāļu sanāksmē Doviļā.

3. Bij. ārlietu ministra F. Cielēna brauciens uz Parīzi - ar uzdevumu apmeklēt Francijas valsts vīrus un politiskos darbiniekus, iegūstot informāciju par Latvijas neatkarības jautājumu izvirzīšanu starptautiskā forumā. F. Cielēna pieņēma Republikas prezidents V. Oriols, parlamenta prezidents E. Herriots un politiķi L. Blūms.

4. Prāvēsts O. Sakārnis, Fonda valdes vicepriekšsēdis, piedalījās Vispasaules okumēntāls baznīcas kongresā Amsterdamā.

5. Docents H. Biezais, Fonda padomes loceklis, piedalījās Liberālās kristietības starptautiskā kongresā Amsterdamā.

6. Profesors A. Spekke un dziedniece V. Strēlerte, Starptautiskā Penkluba kongresā, Venēcijā.

7. Bij. ministra A. Bērziņa piedalīšanās Starptautiskā ABN kongresā Edinburgā (antibolsēvistisko nāciju bloks).

8. R. Liepiņa (Nacionālās padomes loceklis) brauciens uz Strasburgu -- Eiropas nāciju sanāksmē.

9. Prof. A.Švabi Starptautiskā Penkluba kongresā, Edinburgā, kur latviešu delegāciju pieņēma ministrs Mek Nīls.

Noorganizētās protesta akcija un cita rakstura

1. Latviešu Nacionālā Fonda Skandināvijā noorganizētā vispasaules latviešu protesta akcija vēstulju veidā Latvijas okupācijas 10-gadu dienas protestamrieksmu valstsvīriem (Piedalījās ap 35.000 latviešu).

Baltiešu vēstulēm atbildēja: ASV prezidents H.S.TRUMENS, W.CĒRČILS, ASV politiķi D. Ēčsonā, Dž.F.Dalies un citi, Austrālijas, Anglijas, Kanadas politiķi un sabiedriskie darbinieki. Protesta vēstules pār raidīja radiofonā - Amerikas Balss, BBC un par šo baltiešu akciju ziņoja Vatikāna, Stokholmas, Oslo un citi raidītāji. Tāpat uzmanību veltīja ASV, Austrālijas, Skandināvijas, Kanadas un citu zemju prese.

2. Protesta akciju pret komunistu rīkoto Stokholmas uzsaukuma kongresu ar attiecīgu materiālu sagatavošanu, publikāciju un citā veidā. Par to ziņoja BBC, Amerikas balss raidītāji, rakstīja Zviedrijas prese un asi reaģēja Maskavas "Pravda".
3. Kopīga baltiešu protesta sanāksme Stokholmā 19. jūnijā pret Baltijas valstu okupāciju.

4. Skandināvijas latviešu delegācija pie pāvesta. LNFS noorganizēja N. Strunķa gleznas "Via Dolorosa" pasniegšanu pāvestam Svētajā gadā, kā mazu pateicību par viņa labvēlību un sevišķu uzmanību parādīšanu Baltijas tautām un Vatikāna raifjumiem latviešu valodā aiz dzelzs priekšvara.

Kā vērtēts mūsu darbs

Sūtnis K.Zariņš Londonā: "Esmu priecīgs, ka šīnā patriotiskā pasākumā Skandināvijas latvieši atraduši kopēju valodu, kas ir labākā garantija raizīgam darbam. Cik manos spēkos stāvēs, esmu vienmēr gatavs sniegt savu atbalstu Jūsu darbā."

Sūtnis J.Feldmanis Vāšingtonā: "Latvijas neatkarības mērķu sekmēšanai esmu gatavs katrā laikā nākt Skandināvijas latviešu fondam tālāk, cik vien tas stāvēs manos spēkos." Archibīskaps T.Grīnbergs: "Latviešu Nacionālām Fondam Skandināvijā izsaku savu sirsnīgo pateicību par atbalstu rakstu izdošanai Amsterdamas konferencē. Dievs, svētī Fonda tālāko darbību latviešu tautas labā."

Bīskaps J.Rancāns: "Mīļš paldies Latvies Nacionālā Fonda vadībai par man piešķirto atbalstu sakarā ar manu ceļojumu uz Parīzi -- UNO pilnsapulcē."

Latviešu Nacionālās Pad. priekšsēdis J.Celms Vācijā: "Nacionālā fonda Skandināvijā ideja ir dzīva un aktīva. Esmu daudz runājis par šo cīņas organizāciju kā vienu no reālākiem veidiem, kādos var izpausties mūsu griba cīnīties par mūsu tautas tiesībām."

Sūtnis V.Olīņš Rio-de-Žaneiro: "Par LNFS biju jau informējis pēc laikrakstiem. Iepazīstot pasākto, novēlu vislabākos panākumus svētajā darbā."

Monsinjors J.Čamanis Romā: "Nemot vērā, ka Nacionālā Fonda organizācija ir viena no nedaudzām, kas mūsu trimdā dzīvojošo latviešu sāmslē uzņemšies aktīvu darbu mūsu tautas un valsts atbrīvošanai no vērdoības, izsaku savā un visu Romas latviešu vārdā labākos novēlējumu un centīšos vienmēr atbalstīt LNFS mērķus."

Profesors A.Spekke Romā: "Idealisma un uzpūresšanās pilns darbs mūsu tautas labā. Vai nepietrūks spēka?"

Baltiešu labvēlīgs, profesors B.Nermans Stokholmā: "Jūsu darba paraugs ir droša ķīla nākotnei."

Priesteris P.Bečs, Vatikāna raifjumu latviešu daļas vadītājs: "Vēlu nākotnē, tie sevišķi tagad, kad emigrācijas mūsu tautiešus izsvaldījuši dažādās pasaules malās, ieslēktajā darbā, sevišķi informācijā, nepagūst, bet to turpināt un cik iespējams, pastiprināt. Par Baltijas tautiņš informācijas nebūs par daudz. Kanadas latviešu Nacionālās apvienības sekretārs I.Andrejsons: "Pateicamies Skandināvijas Fondam par atbalstu mūsu darbā. Materiāļus esmu izmantojis referātos kanadīšiem, Social Education grupai Halifaksā, kā arī informējis redaktorus aģentūrām "Canadian United Press" un "British United Press". Pastāv dzīva interese par Baltijas jautājumu."

Liberāļu pārstāvis J.Breikšs Stokholmā (arī LNFS padomes loceklis): "Izsaku fondam pateicību par sniegtu atbalstu Starptautiskā Doviļas kongresā mūsu delegātam."

Daugavpils Vanagu Fonds Anglijā: "Turpināsim sadarbību. Ļūdzam ņemt tālāku informāciju."

Latkraksts "Austrālijas Latvietis" Sidneja: "Vajadzēja palet pieciem gadiem, līdz Skandināvijas Fonds, kā pirmais starp visām latviešu organizācijām, nāk ar lielo protesta akciju vispasaules latviešu mērogā -- pacelšim balsi pret tiraniju, izvedot to vēstulju akcijas veidā. Beidzot ir kaut kas no cīņas organizācijās."

Nujorkas latviešu ev. lut. draudze: "Ar simpatijām esam vērojuši Jūsu darbu."

Holandes latviešu biedrība: "Pieņemiet mūsu pateicību par padarīto." Mācītājs J.Lamberts ASV: "Esmu priecīgs saņemt Fonda informācijas materiālus savā lektora darbā, ASV baznīcās un klubos. Lai darbs neapstāst."

J.Bite Argentīnā: "Mums te liekas pilnīgi neiespējami izveidot kaut ko līdzīgu Jūsu fondam."

E. Broders, Elvenģenā, Zviedrijā: "Daršim visu, lai Nacionālā Fonda darbība augtu."

"Latvju Ziņas", Stokholmā: "Nacionālā Fonda valde strādā idealisma pēc, nevienš nesamē atbildzību."

Atsauksmju skaitu varētu turpināt. Tāliko gadu darba izteikšana un LNFS dibināšanas vēsture parsa atsevišķu publikāciju.

Nobeigsim ar 1950 gadā LNF darba pārskatu rakstīto:

"Pasaules uzskati piecu gadu laikā ir radikāli mainījušies. Izcili valstsvīri apliecinājuši, ka pietā lieli nopelni ir okupēto zemju bēgļu darbībai. Tāpēc šis darbs neatlaidīgi turpināms. Mūsu šīdienes uzdevums joprojām ir: brīdīt par sauli no komunisma briesmām, izmantojot kā materiālu notikumus Baltijas valstīs."

Viena no mūsu prasībām bija:

— Ierosināt UNO prasību, lai Padomju Savienība izvēc savus spēkus no Baltijas, un atļauj šim tautām netraucēti izraudzīt sev demokrātisku valdību.

— Cilvēku tiesību vārdā deklarēt prasību, lai Padomju savienība atlaiz bez vainas ieslodzītus un pārvē mājās visus deportētos.

— Vienoties ar pārējām demokrātiskām valstīm par to, ka tautu iznīcināšanā vainīg tieši tiešati internānālā tribunālā kā starptautiski noziedzniekus.

— Ziņot apstiprējām Baltijas tautām, ka viņu centieni pēc brīvības tiks atbalstīti.

6. Paraksts.
— Savā un ģimenes (savu bērnu) vārdā.

latviešu tautas iznīcināšanas dokumentu rūnās no jauna par padomju varas ievadīto tautas dzīvā spēka un gara bēdēšanas procesu 1940-41. gadā ar dažāda veida deportāciju turpinājumiem līdz pat šodienai. Aizvesto saraksta jaunizdevums papildināts ar PBLA savāktiem 3000 vāļ nepublicētiem mocekļu vārdiem, Baigā gada uzņemtiem un deportēto izsūtīšanas vietas sēmam. Ņemot vērā milzu grūtības, kādas pastāv

okupētāja Latvijā un arī svešumā
mēģinot apzināt deportēto un nomocīto vārdus, skaitlis 3000 tomēr ir svarīgs cēla rādītājs tukstos un vīleirz tukstos deportēto un noslepkavāto likteņu uzziņāšanai un vārda saukšanai Padomju Savienības apsūdzībai starptautiskos forumos. Apspiestas latviešu tautas un cilvēku tiesību vārda mums šis dokuments jānodod jaunajām audzēm, brīvas pasaules valdību parstājiem, baznīcu un ardiebīru valdībām, sabiedrībai. Slepka- vām jāsejam šods.

01/2	Milts Elizabete	1899.15.VII	Rīgā, Liepājas 27-3
26/3	Milts Ignats	1909.10.II	Līvānos, Jelgavas 8-
36/4	Milts Miķelis	1916.2.I	Skrundas Sterkos
00/2	Milts Rūdolfs	1902.29.IX	Rīgā, Liepājas 27-3
41/4	Milts Vilma	1913.	Rīgā, Marijas 30-26
37/4	Milts Voldemars	1921.12.II	Skrundas Sterkos
64/4	Mme Arvids	1907.21.II	Rīgā, Buļļu 20-15
51/4	Mīna Herberts	1920.6.VII	Rīgā, Kareivju 1-8
07/4	Minajevs Ivans Jānis	1908.8.III	Rīgā, Kalnciema 45-4
37/2	Miņčenko Jevdokija	1899.1.III	Daugavpilī, Lāčplēša
06/4	Miņčenko Antons	1908.15.V	Rīgā, Kalnciema 37-5
52/4	Miņčenko Izidors	1898.	Rīgā, Stabu 70-9
55/4	Miņčenko Leonora	1899.	Rīgā, Stabu 70-9
54/4	Miņčenko Lina	1925.	Rīgā, Stabu 70-9
53/4	Miņčenko Lūcija	1923.	Rīgā, Stabu 70-9
56/4	Miņčenko Regina	1921.	Rīgā, Stabu 70-9
98/4	Minde Ludmilla	1915.6.VI	Rīgā, Strēlnieku 15-
62/3	Minders Anna	1904.26.VI	Rīgā, Vāgnera 8-6
61/2	Minders Juris Arvids	1911.7.III	Rīgā, Vāgnera 8-6
36/3	Miničs Sergejs	1913.25.IX	Daugavpilī, 18.nov.
52/4	Migins Vladimirs	1919.	Rīgā
00/2	Minkevičs Leopolds	1909.14.IV	Elksku Mazzīļos
	Sohn Pēteris	1907.	Elksku Mazzīļos
	Tochter Inora	1940.	Elksku Mazzīļos
	Sohn Leopolds	1940.	Elksku Mazzīļos
52/4	Minkevičs Stasja	1910.	Jēkaba 24-11
80/4	Minnriņš Vladimirs	1923.18.VII	Rēzeknē, Saules 4
60/0	Mintaustiņš Pēteris	1914.	Rīgā, Valmieras 13-2
53/2	Mintuša Jevrija	1914.	Valmieras Daigās
	Tochter Jevrija	1914.	Valmieras Daigās
54/2	Mintuša Valērijs	1910.07.III	Valmieras Daigās
96/2	Mirans Vilis	1906.17.IV	Kalvenes aptiekā
	Tochter Brigita	1902.8.IV	Kalvenes aptiekā
94/2	Mirams Silvio	1911.28	Kalvenes lauksaimn.s
36/3	Mireļs Jānis Jānis	1891.	
30/3	Mironovs Mihails	1894.	
	(Nac. pētnieks, agr. vēstnieks)	1904.	
12/4	Mironovs Grigorjs	1899.	Jēkaba, Zirgu 2-5
37/4	Mironova Grigorja	1899.	Daugavpilī, Miera 10
59/4	Mironova Kapitalina	1904.	Rīgā, Lubānas 22-16
75/3	Mironovs Michails	1922.26.VIII	Rīgā, Katolu 53-33
81/4	Mironovs Pēteris	1916.	Rēzeknē, Saules 20
52/3	Mironovs Toms Timofejs	1887.	
39/4	Mironovs Vasilijs	1891.	Rīgā, Adolfa 6-25
93/2	Misa Augusts	1890.4.VIII	Rīgā, Elizabetes 14-
61/3	Misiņbārds Jānis	1917.25.I	Rīgā
75/3	Misiņš Alberts	1902.15.I	Silenes Straumēns
80/3	Misiņš Alma	27.3.	Rīgā, m.Nometu 1eļš
92/2	Misiņš Andrejs	1873.3.XII	Rīgā, Marijas 124-1C
2a/2	Misiņš Arnolds	1908.20.X	Rīgā, Marijas 124-1C
07/3	Misiņš Dāvids	40.J.	Cēstis
92/2	Misiņš Pauls	1915.13.VIII	Liepājā, Jūras 33-3E
93/2	Misiņš Elfrīda	36.J.	Liepājā, Jūras 23-3E
39/2	Misiņš Francis Egons	1916.29.VI	Rīgā, Elizabetes 9-1
91/2	Misiņš Jānis Zanis	1891.28.I	Rīgā, Elizabetes 7-7
05/4	Misiņš Kārlis	1901.	Ažuļu žuļas parkā

1951.gadā sūtnis Feldmanis Aizvesto sarakstus pasniedza A.S.V. prezidentam H.Trumanim. Latviešu Nacionālā Fonda publikācija. Tas bija notikums ne tikai Eiropā, bet arī A.S.V. politiskās aprindās un laikrakstos, par to uztraucās pats Staļins, publicēto nobrēkdams par meliem un publicētājus nolādēdams par tautas nodevējiem. Kur šodien kavējas Baltā grāmata?

Atskatoties ejam uz priekšu

Latviešu Nacionālais Fonds Baltijas jūras krastā aizvadījis 40 gadus globālā informācijas darbā. Mūsu informācija spiežas okupētajā Latvijā un izplatās brīvajā pasaulē publikāciju un c. veidā. Maskava un Rīga mūsu darbam veltī "izcilu ievērību". Mūsu tautas brīvības alkas uz savu mērķi iet cauri paaudzēm – no šūpuļiem pāri kapenēm. Tā jau gadu simteņiem un neapastājas arī tajos tautas likteņa drūmajos posmos, kad šķiet, zudušas cerības ieraudzīt savas brīvas, savas brīvas un neatkarīgas valsts, cilvēku tiesību un cilvēcības vārtus atveroties. Uz priekšu, likteņi bez vaimanām uz priekšu — mūsu sirdsdedzes, ticības spēka un reālu politisku programmu dzīti cauri Eiropas un citu tautu parlamentiem un izkliegti ielās un ļaužu laukumos. Mūsu balsis brīvībā nedrīkst apklust, nedrīkst apklust apspiestās tautas cerību sirdspuksti, kas gaida mūsu politiskās varēšanas un klusi kļūst mūsu neveiksmēs. Bez šaubīšanās ceļā uz tautas brīvību — pieminēsim aizgājušos gadus sasniegtās ceļa zīmes, īsi pieminēsim un sacīsim, tās derīgas arī šodien: Tās mūsu darba darītājus un palīgus vedušas pie Eiropas un A.S.V. prezidentiem (Trumans 1951.g.), valdību vadītājiem, arod biedrību un baznīcu pārstāvjiem — gan ar Aizvesto sarakstiem un tautas brīvības prasību iesniegumiem. Mēs tikām pieņemti un uzklausīti (skat. darba pārskatu). Tā jābūt arī šodien. Nav apstāšanās ne dienas laikā, nedz naktī visās mūsu brīvības centienu alkmēs, domāšanā, arī sapņošanā.

LATVIEŠU NACIONĀLAIS FONDS

.. Ar aktuālām programmām — publikācijām svešās valodās, Filmām, kas atspoguļo okupētās Latvijas šodien, delegātiem starptautiskos kongresos, ziņojumiem radiofonos, televīzijā, slēgto sektoru darbu apspiesto labā — Fonds centies parādīt komunistu necilvēcību brīvo tautu iznīcināšanā, reizē jundēdams visus pozitīvos spēkus apspiesto brīvības atgūšanai. Nacionālā Fonda darbs Baltijas jūras krastā, Stokholmā devis virkni starptautiski atzītu publikāciju: *These Names Accuse* (aizvesto saraksts),

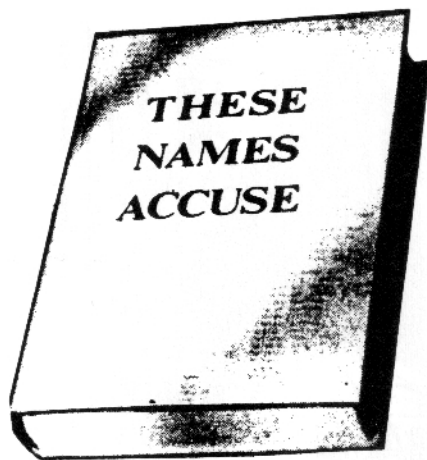
A.Švābes History of Latvia, Genocide in the Baltic States, Riga To Day, The Lutheran Church of Latvia behind the Iron Curtain, The Catholic Church of Latvia..., *M. Gulbja The Checa (NKVD) at Work in Latvia, A. Plensnera A small Nation's Struggle for Freedom* un daudz citu. Ar Fonda līdzdalību kopējos baltiešu pasākumos atzīmējami globālie informācijas biļeteni angļu, vācu un spāņu valodās.

LATVIA COUNTRY AND PEOPLE

CHIEF EDITOR
J. RUTKIS

LATVIAN NATIONAL FOUNDATION
STOCKHOLM
1967

BRIVĪBAI

LATVIEŠU NACIONĀLAIS FONDS

Stokholma 1977. g. decembris

LATVIAN MEDIA
Dziesmu izdevums
Mūsdiaga dziesmas
Latvian Media
Atbalsta projekts
Kas ir Latvija? Kas ir
Latvian Media?

Baltijas valstu jaunākums Beļģijā

Speciāli izdevumi okupētai Latvijai: Brīvībai nr. 18, Aicinājums. Dažādu informācijas materiālu ievadums un izdevums. Iegūti jauni manuskripti par šodienas apstākļiem tēvzemē.

BRIVĪBAI

LATVIEŠU NACIONĀLAIS FONDS

Stokholma 1978. g. janvāris

LATVIAN MEDIA
Dziesmu izdevums
Mūsdiaga dziesmas
Latvian Media
Atbalsta projekts
Kas ir Latvija? Kas ir
Latvian Media?

Latviešu balsis svešai zemi

PUBLIKĀCIJAS OKUPĒTAI LATVIJAI
Brīvībai nr 20 un Aicinājums no nr. 1-4; arī grāmatu ievadumi un laikraksti.

AICINĀJUMS nr. 4

Kad esi noguris no darbošanās, vai no šaubām aizēji uz Esiplanādi pie granitā kaltā pravietiskā Raiņa un mīkli medīti kopā ar viņu, tu jutīsi — tavs skats būs pagriezts tāni pat virzienā kā Raiņa — uz trijām zvaigznēm, kas paceltas pret Latvijas debesīm. Tu jutīsi, ka Rainis tevi pārņem savā spēkā. Tu sadzirdēsi pat viņa gudrības un tava dvēsele pamodīsies dzirdē un vārdi kurus tu runāsi šķietami pats. Es dzīlāk zemojos kā cilvēks drīkst, man augstāk jāceļas kā cilvēks spēji un tu

RŪTA UPĪTE

Ich wollte so gerne noch leben

THESE RUINS ACCUSE

A RECORD OF RELIGIOUS OPPRESSION OF THE EVANGELICAL LUTHERAN CHURCH
IN OCCUPIED LATVIA

These Ruins Accuse

*A Record of Religious Suppression
of the
Evangelical Lutheran Church
in Occupied Latvia*

LATVIAN NATIONAL FOUNDATION
101 21 Stockholm 1, Box 100, Sweden

For further information in Canada contact:
CANADIAN COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS IN LATVIA
P.O. Box 1657, St. Catharines, Ont. L2R 7K1

The deterioration of Birzgale Evangelical Lutheran Church.

Papildināts izdevums Vispasaules
baznīcu lielsanāksmei Vankuverā.

Baznīcas pārstāvju sanāksmei Upsalā.

ŠĪS DRUPAS APSŪDZ

DESSA RUINER ANKLAGAR

1963.gadā Stokholmā

J. DZINTARS

OKUPĒTĀS
LATVIJAS
DIENAS
GRĀMATA

1944. — 1972.

LATVIEŠU NACIONĀLAIS FONDS
1976

Alfrēda Stinkuļa grāmata

Ikšķojot pa Latviju
1987. gadā Stokholmā

THE LUTHERAN CHURCH
OF LATVIA
IN CHAINS

By Reverend Theol. lic.
LEONS CUIBE

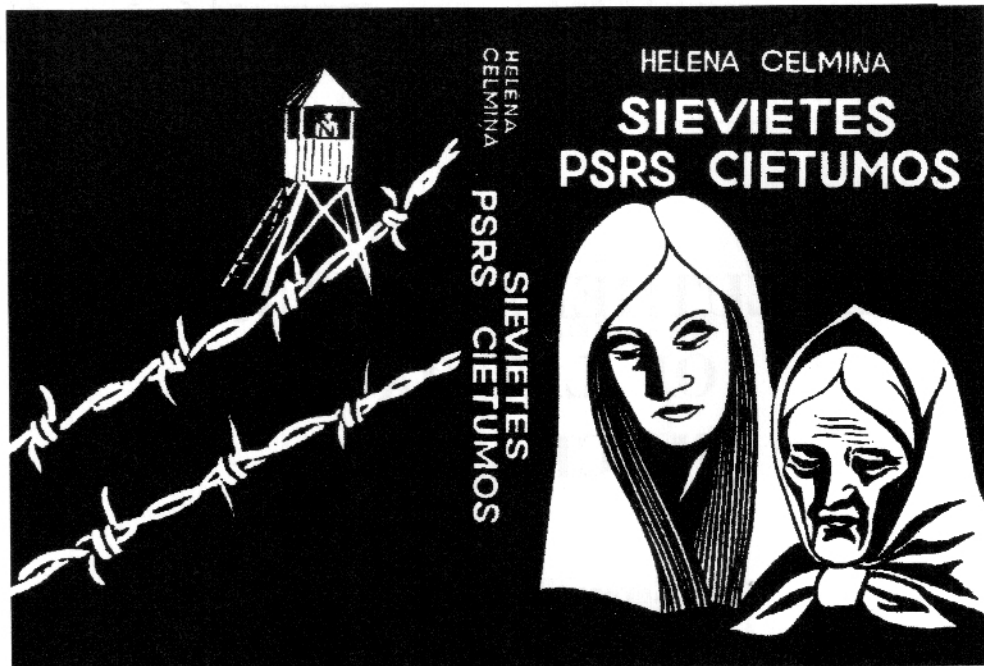
STOCKHOLM
1963.

Nacionālais Fonds piedalījies Jūnija komitejā, sedzot latviešu sektora izdevumus kopējo biļetenu, plakātu, preses sanāksmes un citu pasākumu sagatavošanā Čruščova viesošanās laikā Zviedrijā. Arī demonstrācijās un protesta sanāksmēs redzami daudzi Nacionālā Fonda padomes un valdes locekļi. Neatkarīgi no kopīgiem baltiešu veikumiem, Nac. Fonds izdevis rusifikācijas pastkartes, skrejlapas, publicējis vairāk nekā 40 zviedru laikrakstos atbildes P. O. Enkvista grāmatai „Leģionāri” un cita saturs informāciju, dodot atsevišķus biļetenus Latvijas 50 gados zviedru, angļu, vācu, spāņu valodā, tos kopā ar brošūrām un okupētās Latvijas uzņēmumiem izsūtīt savām pārstāvībām Austrālijā, ASV, Dienvidamerikā un Eiropā.

Zīmīgas bija Fonda preses sanāksmes Stokholmā, Oslo, Kopenhāgenā, Helsinkos ar bij. Potmas vergu darbu nometnes dalībnieku A. Dinci no Izraēlas, kas savukārt piedalījās arī Amnesty International kongresos Stokholmā

un Malmē, vēstīdams arī par baltiešu likteni Padomju Savienības ieslodzījumos un — galvenais — par vergu darbu nometņu eksistenci šodien Padomijā. A. Dincim Skandināvijas presē un TV, it sevišķi Oslo un Kopenhāgenā, veltīja lielu uzmanību. Norvēģijas presē izrāda ievērojamu interesi apspiesto Baltijas valstu jautājumos, un šajā darbā jāpiemin Fonda padomes loceklis Oslo A. Valdmanis ar savu iniciatīvu informācijas materiālu piegādē laikrakstiem. Arī Islandes presē bijušas krievu okupēto Baltijas valstu likteņu atbalsis — Fonda materiāli.

Sakarā ar diktatora Nikitas Čruščova ierašanos Zviedrijā 1964.gadā, prof.B.Nermapa ierosinājumā nodibinājās Jūnija komiteja, kurā piedalījās baltieši un citi Maskavas apspiesto tautu pārstāvji, lai protestētu demonstrācijās un laikrakstos pret tautas apspiešanu Zviedrijā. Vienotājs sauklis bija: Brīvība satiek diktatoru.

1980.gadā Stokholmā

Grāmatu veltīju sakropļotām, pazemotām, apspiestām
un iznīcībai nolemtām padomju Krievijas imperijas tautām.
Desmitiem miljonu nevainīgu kompartijas asiņainās
diktatūras upuņu piemiņai.

Vilis Liniņš

ĀRPUS PADOMIJAS KONCENTRĀCIJAS NĀVES NOMETŅU ŽOGA

1987. gadā Stokholmā

ALFREDS DZILUMS

ÄN SLÅR KURLANDS HJÄRTA

LETTISKA NATIONELLA FONDEN

1977. gadā Stokholmā

ZENTA SARMA

KOLIMAS PIEZĪMES

Latviešu Nacionālais Fonds
Stokholmā
1978

Russification methods

Moscow sends Russian workers to the Baltic area. New industrial plants have been built there to provide them with jobs. New residential districts have been created to house them.

Baltic youth is being sent to Russia - for military service, employment, school attendance.

Stalin tried to annihilate the Baltic peoples through wholesale murder and deportations. His successors try to do the same, by drowning the Balts in the ocean of Russia's peoples.

The Latvian National Foundation.

PUBLIKĀCIJAS

Mass deportations of population from the Soviet occupied Baltic states (kopā ar Igaugu Nac.Fondu).

Las ruinas Que acusan - Dienvid-amerikas-spāgu valodas zemēm.

B.Häggman, Global Frihet och Säkerhet.

MASS DEPORTATIONS OF POPULATION FROM THE SOVIET OCCUPIED BALTIC STATES

On the occasion of the 40th anniversary of first deportations of Estonians, Latvians and Lithuanians

Graves of the deported Lithuanians in Siberia

Stockholm 1981

GLOBĀLIE INFORMĀCIJAS BIĻETENI

NEWSLETTER from BEHIND THE IRON CURTAIN

Reports on Communist Activities in Eastern Europe

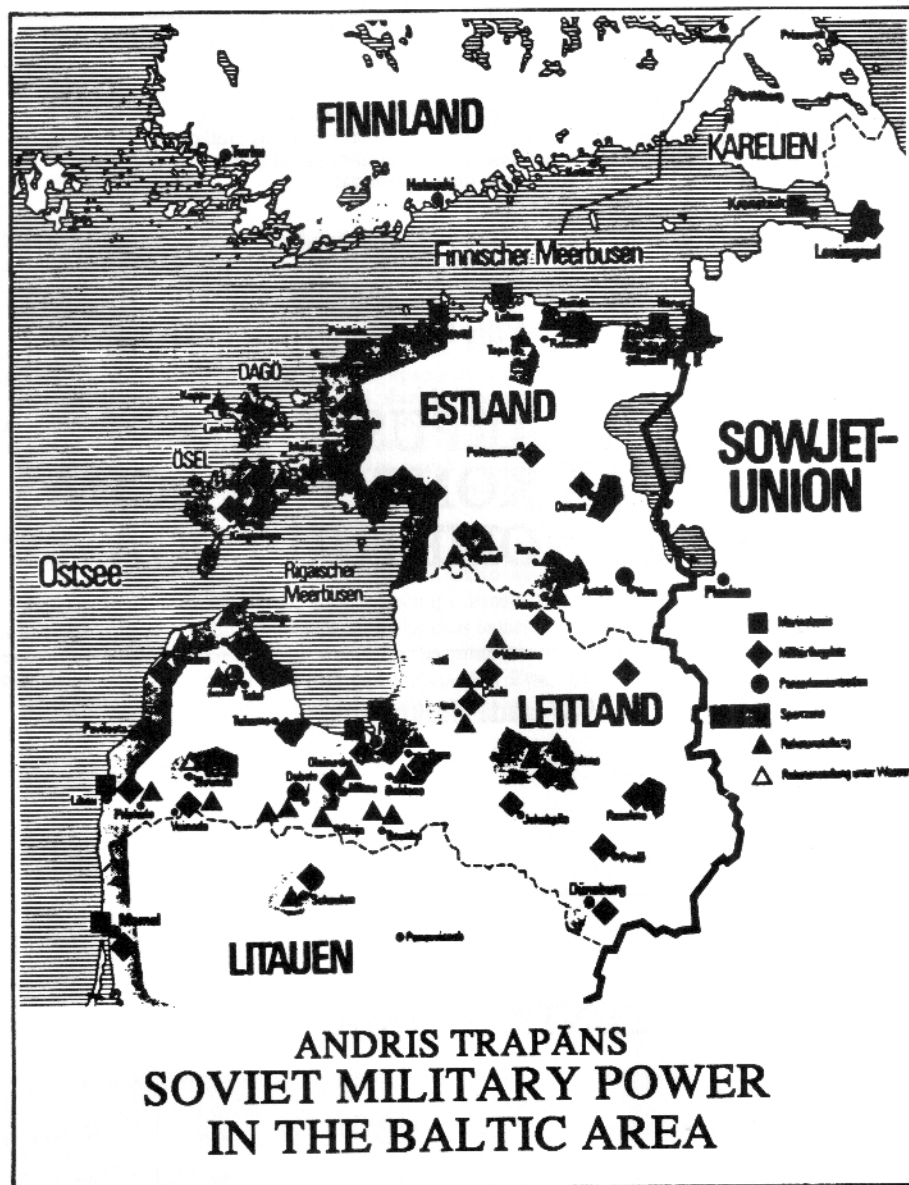
NACHRICHTEN

AUS DEM Baltikum

BALTUTLÄMNINGEN 1946 i dokument

Janis Zalcmānis

1983.gadā Stokholmā

1986.gadā Stokholmā

Arturs Landsmanis

**PASTĀVĒT
VAI**

IZNĪKT

Baltijas tautu destrūkcija
Padomju Savienībā

Arturs Landsmanis

**PERSIST
OR
PERISH**

Soviet Russia
Destroying Baltic Peoples

1975.gadā Stokholmā

Agnis Balodis
**Sovjets
 och Nazitysklands
 uppgörelse
 om de
 baltiska staterna**

Lettiska Nationella Fonden

1978.gadā Stokholmā

**Resistance Movement
 in Latvia**

1972.gada Stokholmā

**Latvijas
 Republikas Satversme**

**Constitution
 of the Republic of Latvia**

Die Verfassung der Republik Lettland
 Constitution de la République de Lettonie
 Конституция Латвийской Республики

**Latvijas un Padomju Krievijas
 miera līgums**

**Treaty of Peace between
 Latvia and Soviet Russia**

11. VIII 1920.

Friedensvertrag zwischen Sowjetrussland und Lettland
 Traité de Paix entre la Lettonie et la Russie Soviétique
 Мирный договор между Россией и Латвией.

**Savstarpējās palīdzības pakts
 starp Latviju un
 Padomju Sociālistisko Republiku Savienību**

**Pact of Mutual Assistance between
 the Republic of Latvia and the
 Union of Soviet Socialist Republics**

5. X 1939

Pacte d'assistance mutuelle entre la République de Lettonie
 et l'Union des Républiques soviétiques socialistes

Beistandspakt zwischen der Republik Lettland und
 der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken

ПАКТ О ВЗАИМОПОМОЩИ МЕЖДУ СОЮЗОМ СОВЕТСКИХ
 СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК И ЛАТВИЙСКОЙ РЕСПУБЛИКОЙ

1985.gadā Stokholmā

Jānis Barkāns

O. C. - 78

**SODA NOMETŅU
UN CIETUMU GŪSTĀ**

Dokumentācija

Latviešu Nacionālais Fonds
Stokholmā
1990

**DIE PREISGABE
DER BALTISCHEN STAATEN
1939
EINE BEWUSSTE HANDLUNG
DER HITLER-REGIERUNG**

JANIS ZALCMANIS
1987

G GUBINS

HOLLOW GLORY

BALTIC ATHLETES
ON SOVIET OLYMPIC TEAMS
1952-1976

Latvian National Foundation
Stockholm 1979

Alfreds Dzilums
DOMSÖNDAGEN

Roman

LETTISKA NATIONELLA FONDEN
STOCKHOLM 1973

„O, Rus! Tavs elements — garmon.”
Jā, bija reiz, bet tagad — voņ...
Vairs krievus nemaz nepazīstam.
Vai tos lai tādēļ mazāk nīstam?
— — — — —

Mūžs vēsturē šai tautai raibs,
Dēļ svešu zemju asins lija.
Bet mūžos būs tās kauna traips
Šī baigā rēgu komēdija.
Caur to tās vārds ir dubļos mīts,
Ka glēvi padevās pret varu.
Krievs krievam pat ir nepazīts,
Jo nesaskata tautas garu.
Šķiet, lāga krievi ļaunosies,
Ka viņu tautu peļ. Mans Dievs,
Ko fašists-boļševiks ir lējis —
Nav tauta vairs! — Konglomerāts.
To nivelēdams pārkausējis,
Kā masai tam nav tautas prāts.
Tam apšaubāma attīstība,
Greizs ētikā un garā lieta.
Tam politābece, gribas
Šaurs domā, spēcīgs vienpusīgs.
Tas Padomijas tautas pūlis,
Ko latvji sauc par krieviem, —
Šis vārds vistipiskākais tiem,
Skan labāk nekā salmukūlis.
To varam liecināt mēs klaji,
Tiem darbā neveicas nekas;
Daudz zemu brāķu ražotāju,
Pat miljoniem — šie nejēgas.
Ar terroru tie tautas vadā
Pa nometnēm un cietumiem,
Sirds zemsirdībā pulso tiem,
Pa otra jūtām smejojot bradā.
Vai arī tie reiz pārmetīs,
Ka parādīti gaismā baigā?
Tā. Paskaidrojums te būs īss:
Tie redzēti ir vaigu vaigā.
Plūst tanī mazā kamerā,
Kur 18 kvadrātmetri.
Pavisam bija pagrabā
Tur vīri septiņdesmit pieci.
Ne sēdēt, gulēt, paelpot.
Vai mokas lielākas kāds spētu
Tik lēnas, skaudras izgudrot!
Te inkvizītors nobālētu.
Tur doktors Viesiņš zaudē prātu,
To aizveda, lai „mierinātu”.*)

Rusiādes manuskriptu slepenā ceļā izveda no Rīgas 1956.gadā.
Zem autora vārda Ints Baltarājs, slēpās īstais autors
Evalds Valters. Brīvības laikā grāmata publicēta arī Rīgā.

Ar informācijas darba palīdzību runā ap-
spiestās latviešu tautas bals.

Latviešu Nacionālā Fonda publikācijās
1979. gadā:

Hollow Glory - Baltic athletes on Soviet
Olympic teams 1952-1976; Ģ. Gubiņš.

Baltic States - A Domestic issue, An
International Problem by Senator John W.
Knight and Emīls Dēliņš.

Die Preisgabe der Baltischen Staaten 1939-
Eine Bewusste Handlung der Hitler-Regierung
Janis Zalčmanis.

Republiken Lettland 60 år, Dr. V. Ģinters,
Andrejs Eglītis.

Latvijas Senatnei - rakstu krājums veltīts
Valdemāram Ģinteram, sakārtojusi un rediģē-
jusi Lidijs Švābe.

ARTURS LANDSMANIS

DE MISSTOLKADE LEGIONÄRERNA

BALTIC-STATES

A DOMESTIC ISSUE,
AN INTERNATIONAL PROBLEM

By
Senator John W. Knight
and
Emīls Dēliņš

LATVIAN NATIONAL FOUNDATION
Stockholm
1980

1970. gadā Stokholmā

LATVIJAS SENATNEI

RAKSTU KRĀJUMS VELITĪS VALDEMĀRAM ĢINTERAM

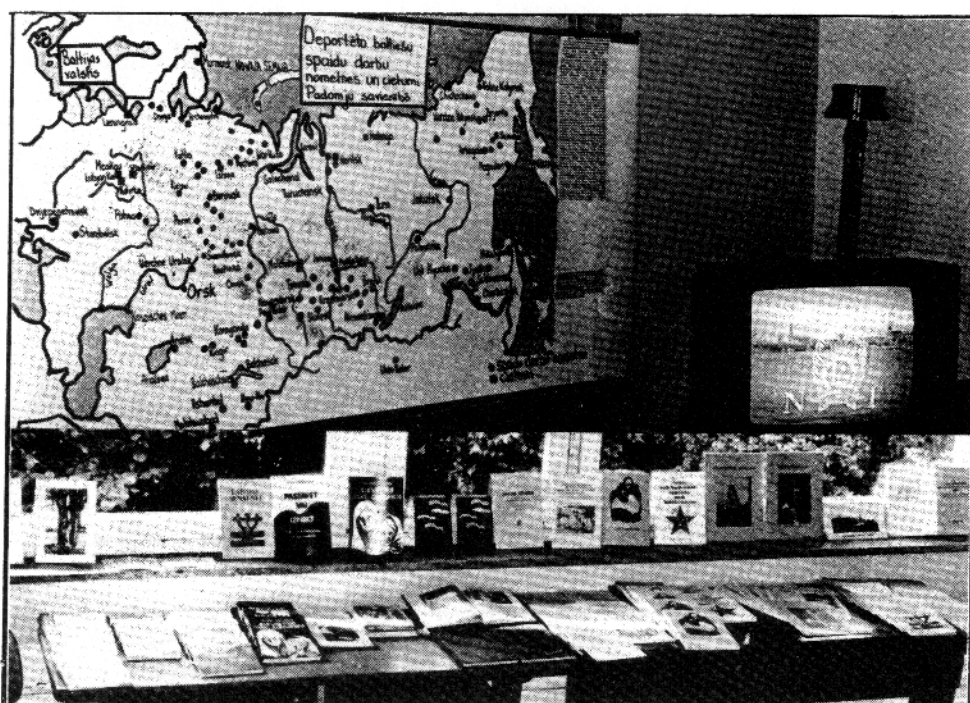
1979. gadā Stokholmā

J. Vigrabs
VALSTS TAPŠANA UN
STARPTAUTISKO ATTIECĪBU
IZVEIDOŠANA
Fragments

No grāmatas
LATVIJAS DIVDESMIT GADOS
1938. g. Rīgā

Starptautiskā grāmatu izstādē Frankfurtē bija izkārtots arī LNF publikāciju stends kopā ar Latvijas preses biedrības Vācijā sarūpētām grāmatām no lielākiem latviešu apgādiem. LNF sedza lielo daļu materiālo izdevumu. Stends guva ievēribu. Tas bija vērā ņemams mūsu kultūras un reizē politiskās cīņas demonstrējums svešumā - mēs dzīvojam, mums ir ko sacīt un rādīt. 1976.g.

Latviešu Nacionālā Fonda globālā informācijas darba stends Dziesmu svētkos Minsterē. Fragments. Fonda darbu īsumā krāsu video filmā bija veidojuši valdes priekšsēdis K.Graufelds un TV producentis I.Linde.

1984.gadā

THE DALAI LAMA

January 11, 1990

LATVIAN NATIONAL FOUNDATION
Box 108
101 20 Stockholm 1
S W E D E N

Dear Friends,

Thank you very much for your felicitations on the occasion of my being awarded the Nobel Peace Prize for 1989. I consider this as an acknowledgement of the many years of my sincere efforts to promote compassion and through it non-violence and peace. It is my hope that the recognition accorded to me by the Nobel Committee will encourage all those who are treading this path.

I, too, have always been very interested in the Baltic States because of the similarities with the Tibetan situation. We, therefore, have a special concern in your situation and also feel a strong sense of solidarity with you.

With prayers and good wishes,

Yours sincerely,

Tibetas garīgais vadonis Dalai Lama ciešojas brīvās Baltijas valstīs. Vēl 1990. gadā, par Baltijas tautu likteņiem domādams, Dalai Lama nonāca rakstiskā saskarā ar Latviešu Nacionālo Fondu. Tibeta vēl arvien ir Ķīnas žņaugos.

WE ACCUSE

Mēs apsūdzam

Latvijas tragēdija

1985.gadā Stokholmā

ARVIEN AKTUĀLAS LNF PUBLIKĀCIJAS

AVSPĀNNING

Uttalande om vissa sidor av den sovjetisk-amerikanska
avspänningen av
GEORGE MEANY,
ordförande i The American Federation of Labor och Congress
of Industrial Organizations inför Förenta Staternas senats urikes-
utskott dtn 1 oktober 1974.

Maskavas un Rīgas varas vīri Latviešu Nacionālo Fondu arvien mēģinājuši salaulāt ar ASV un Ķīnu, izejot no globālā informācijas darba pozīcijām. Jāsaka īsi, Maskava un viņas satelīts slimo ar aklo fantāziju. Slimība kulminēja sakarā ar L. Niedres un Ž. Skudras apcietināšanu. Pirmais jau sen brīvībā, par Ž. Skudras arbrīvošanu no Permas spaidu nometņu reģiona iestājušies ASV politiķi, Amnesty International nodaļas, latviešu organizācijas un citi. Pašā Jāņu laikā Ķīnas oficiāls - Tautas Dienas lapa - Maskavai tomēr atgādināja kādu citu daudz lielāku problēmu - nenokārtoto nacionālo jautājumu okupētā Latvijā - Baltijas valstīs, izmantojot aprakstu avīzē par krāšņajiem dziesmu svētkiem-dziesmu dienām un naktim Gotlandē. Sniedzam avīzes fragmentu.

使人恼火的歌声

不管你爱不爱听音乐，美妙的歌声总是使人欢悦、沉醉。但是，天下之大，无奇不有。最近在瑞典哥得兰岛上举办的一次歌咏活动，却招来莫斯科的粗声咆哮。这大概是古今音乐史上的一件罕见的事情！

今年六月十九日上午，来自美国、加拿大和北欧、大洋洲的大约四千名拉脱维亚人，在瑞典哥得兰岛斯比市的植物园里，开始了四年一度的歌咏节活动。六百个穿着拉脱维亚民族服装的男女组成的合唱团，在舞台上演唱民歌。歌声在这个古城的墙垣之间回荡，使人联想到这个民族悠久的历史传统。有人用手拍打着这个城市里的中世纪房屋的墙壁，回忆他们古老的家乡。三天之后，这个拉脱维亚歌咏节在管弦乐的轻快节奏中宣告闭幕。

看来，这个歌咏节的倒霉之处，就是举办的地点离苏联的拉脱维亚加盟共和国太近了。维堡市所在的哥得兰岛位于波罗的海上，同苏联拉脱维亚的首都里加隔海相望，相距仅一百五十公里。虽然里加的拉脱维亚人不可能不欣赏本民族歌声的优美旋律，但是莫斯科的大俄罗斯主义者却越听越怒火中烧。他们气势汹汹地向瑞典外交部递交抗议照会，说举行这一拉脱维亚歌咏节是不友好的行动，“纯粹是一种挑衅。”

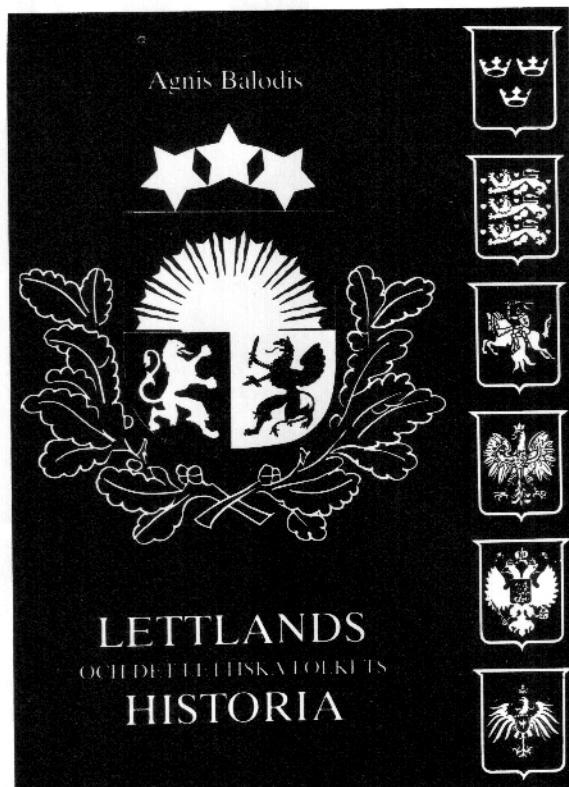
哥得兰岛上的拉脱维亚音乐，居然会打乱莫斯科某些人的正常思维逻辑，使他们恼怒不堪。人们不能不问，这是不是说，苏联境内几十个少数民族的一切文化珍品，从唱歌跳舞到服饰，都不许在别国土地上表演和展出。否则就是不友好的“挑衅”，这不是太不象话了吗？

可见，触动莫斯科听觉神经末梢的，不是瑞典哥得兰岛上的具有拉脱维亚风格的歌咏，而是别有一番难言之隐在心头。众所周知，在拉脱维亚，二百多万拉脱维亚人，不满大俄罗斯沙文主义的高压和同化政策，在顽强地保持本民族的特性，包括文化特性而奋斗。克里姆林宫担心的是，哥得兰岛上的歌声，将会勾起一百几十公里以外苏联境内拉脱维亚人的感恩和怀古之情。从而动摇大俄罗斯民族对其他少数民族的至高无上的地位。

但是，这些敌人永远不会懂得，他们的咆哮咆哮只能引起人们的厌恶，而连续三日的拉脱维亚民间歌咏，却将越过国界，越过大海，压倒不和谐的刺耳的反调，而促其艺术的魅力和诗学。

Ķīnas vēstniecību tajā laikā apmeklēja valdes priekšsēdis K. Graufelds.

1990.gadā Stokholmā

MANA LATVIJA Dzidra Liepiņa

1996.gadā Stokholmā

LATVIAN LEGATION

WASHINGTON, D. C.

5. septembri, 1946. g.

Ausgti godātais

Egliša kungs:

pateicību par

sajemiet manu izjusto

dzeju krājumu "UZ VAIROGA".

Jums dzila taisnība ka Latvija mums GARS ne pelni.

Un to mums neatnems šie bolševiku velni.

Ir Svētos Rakstos pravietojums kāds par tiem:

Kā lapsas viltīgās tie visur iekšā lien,

Kā lauvas rūkošās tie valdīs zemē šīs,

Kā sunus kancošos tos visur ārā dzīs.

Par Latviju tad atkal Saule celsies

Un bēglu taut' uz mājām veiksies..

Bet tagad viss nu vienā vārdā tvērts:

Būt vienotiem-tas tikai vērts.

Ar labākiem novēlējumiem un siltu

sveicienu

Alfreds K. Lucavs

Intrabit ut vulpis

Regnabit ut leo

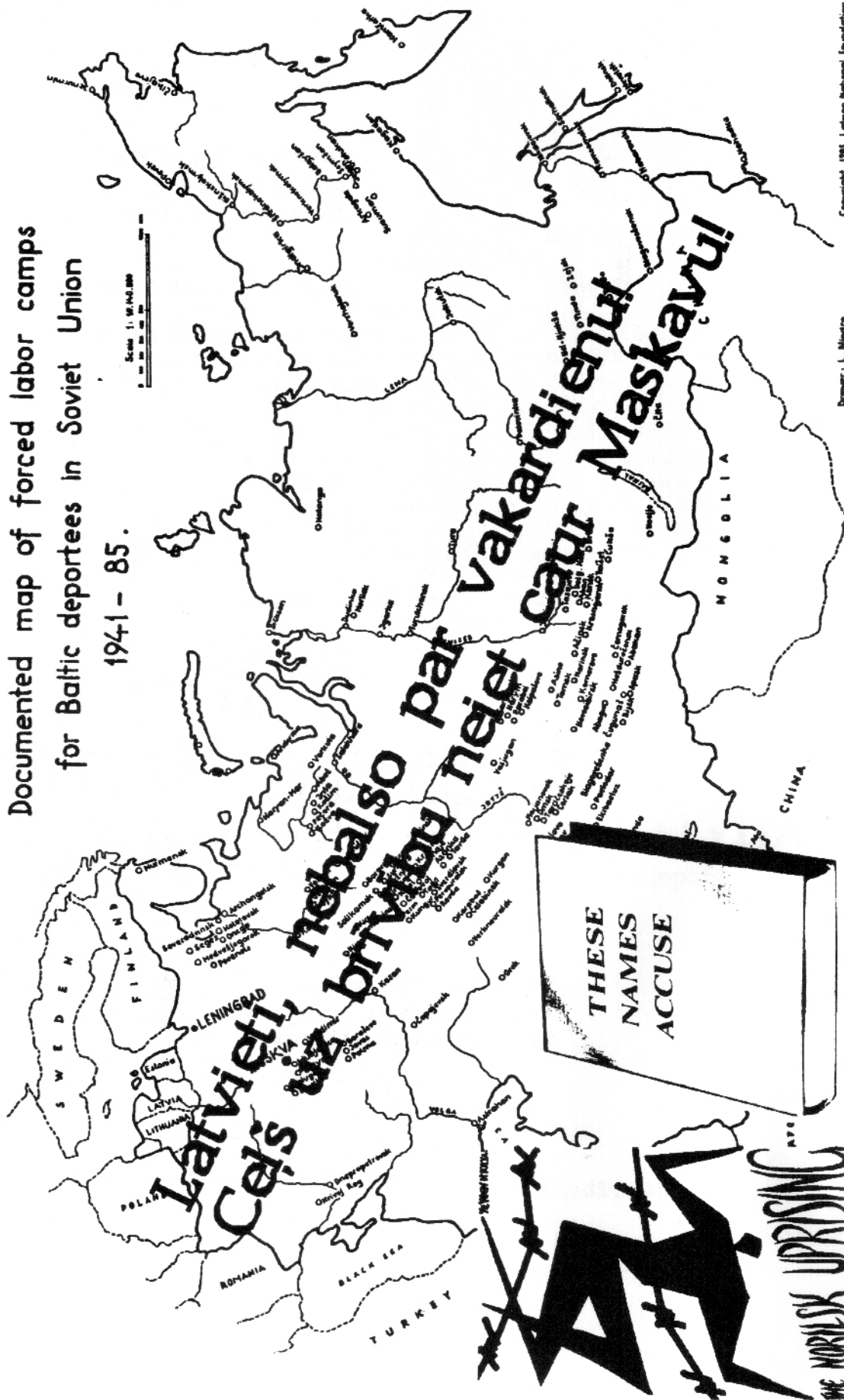
Moriebur ut canis.

Viņš ienāks (ielidīs) kā lapsa

Viņš valdīs kā lauva,

viņš nomirs (nosprāgs) kā suns

Documented map of forced labor camps
for Baltic deportees in Soviet Union
1941 - 85.

Drawn: L. Nisetre

Copyright 1985 Latvian National Foundation

Stockholm Sweden

Celš uz 18. novembra
valsti

LNF Latgalē

Sekojojot prezidenta Kārļa Ulmaņa draudzīgajam aicinājumam LNF ar Māras Strautmanes un Oļģijas Leitānes palīdzību noorganizēja vasarās 1995., 1996. un 1997. gadā, grāmatu un datoru izvietojumu Latgales skolās un bibliotēkās. Gāmatu dāvinājumu sastādīja vairākas LNF izdotās grāmatas un c

Andreja Eglīša -- Vienmēr kāda zvaigzne aust, Tauta manas mājas un Dievs, Tava zeme deg.

Ulda Gērmaņa -- Latviešu tautas piedzīvojumi un Ceļā uz Latviju.

Arveda Švābes -- Enciklopēdija (burtnīcas 18--31).

Dažādas daiļliteratūras un mākslas grāmatas.

LNF ir saņēmis pateicības vēstules par dāvinājumiem. Tās rāda, ka dāvinājumiem ir liela nozīme Latgalē, kas daudzkārt piemirsta, skolām sevišķi trūkst mācības līdzekļu un ir arī daudz citu vajadzību.

LNF datorus Preiļu pamatskolai dāvināja divus, jo skolā mācās 800 skolēni, bet pa vienam datoram saņēma Sauleskalna, Rušonas, Dekšanu, Skaistas un Murmastienes pamatskolas un Rudzātu vidusskola. Vēl divas skolas saņēma datorus -- Pētera pamatskola Pērļupē un Ļaudonas vidusskola. Skolu pārstāvji ieradās Rīgā, lai saņemtu datorus tieši no veikala. Pateicoties Ziemeļvalstu augstskolu mācību spēkiem, skolu pārstāvji saņēma pirmo apmācību datoru lietošanā.

Sauleskalna skolēni raksta: -- Ir izveidojies kupls pulciņš skolēnu-entuziastu, kuri katru brīvu mirkli pavada kopā ar datoru. Mēs priecājamies, ka aizejot no savas lauku skolas nebūsim vairs nezinīši, bet mācēsīm ar datora tehniku saprasties. No skolas valdes un pašvaldības mēs tādu vērtīgu mantu nebūtu sagaidījuši.

Pēterskola raksta, ka dāvātais dators ir ļoti vērtīgs ieguvums. Tas ir palīgs sakaru attīstīšanai un mācību darba organizēšanai. Informātikas pulciņā čakli strādā 5 skolēni. Ar Sorosa fonda palīdzību skola drīz vien pieslēdzās datoru tīklam "Internet".

Preiļu pamatskola raksta: -- Jūsu dāvinājums kaut tikai daļēji, taču būtiski palīdzēs veidot skolas informātikas apmācības sistēmu.

Rudzātu pamatskola -- visa skola sagaidīja datoru, ko atveda vēlā vakarā no Rīgas.

Skaistas skolas himnas ceturtais pants skan tā: -- Zināšanas skolā gūstam, skolas likums katram svēts; garā bagātīgi kļūstam, uzplaukst mīlas krāšņais zieds.

Murmastienes skola: viss skolas kolektīvs ir ļoti priecīgs par datoru.

Ļaudonas vidusskola: nespējam aprakstīt mūsu prieka asaras acīs, sirds pateicību par to, ka rūpējaties, lai arī lauku skolu skolēni nebūtu atpalikuši no dzīves. No sirds paldies par skaistajām dāvanām -- grāmatām un datoru.

Dekšaru pamatskola: it sevišķi skolēni saka lielu paldies par datoru, par kuru varēja tikai cerēt nākotnē.

Vēstules rāda, ka darbs turpināms. Šim Latviešu Nacionālā Fonda darbam ievērību veltījis arī Latvijas "Vēstnesis".

#####

LNF turpina atbalstīt latviešu daudz bērnu ģimenes visā Latvijā. LNF izdotā brošūrā, Dzidras Liepiņas "Mana Latvija", ir arī pieminēti visi darbinieki, kuri palīdzējuši veikt šo darbu. Ir izveidojusies plaša sarakste ar apsekotajām ģimenēm. Daudzām ģimenēm, ar LNF starpniecību, atrastas draudzīgas zviedru ģimenes.

#####

Latviešu Nacionālā fonda pārstāvji
ārpus Zviedrijas

Amerikas savienotās valstis

- 1) E. Andersons, 1813 N. Park Avenue Philadelphia 22, Penna.
- 2) V. Stilba, Route 5, Box 246; Huntington, New-York.
- 3) Z. Bromults, 34, Camden Street, Methuen, Boston, Mass.
- 4) Ed. Dobelis, 503 2ND Street, N. W. Waverly, IOWA.
- 5) A. Lamberts, Box 894, Plainview, Texas.
- 6) E. Freivalds, 5307 N. Fairfax Drive, Arlington, Virginia.

Austrālija

- 1) E. Delinš, „Austrālijas Latvietis”. Box 69, P. O. Prahran/Vic.
- 2) J. Bogens, 35, Union Street, Largs Bay, Adelaide S. A.
- 3) A. Priedītis, „Rīga”, 32 St. Mary's Street, Camperdown/Sydney.
- 4) E. Meija, 256 St. Georgis Terrace, Perth. W.-Australia.
- 5) O. Strauts, Box 1560. GPO. Adelaide. SA.
- 6) V. Buks, Holmead Rd. Eight Mile Plans, Brisbane.
- 7) Strautiņš, 12 Seventh Avenue, Al-
berton S. A.

Anglijā

DVF 44, Hans Place, London,
S. W. 1.

Kanadā

- 1) B. Senkeviča, „Brīvā Balss”, 1534
Kingst. West, Toronto, Ontario....

- 2) A. Užāns, 743, Euclid avenue, To-
ronto, Ont.
- 3) V. Ziedinš, 92, Morse Str. Toronto.

Vācijā

LCK, DP Camp, Artillerie-Kaser-
ne Schwäbisch-Gmünd (14 a).

Norvēģijā

H. Dzelzkalns, Jerpefaret 7, Vok-
senlia. Oslo.

Dānijā

V. Briedis, Postbox 212, Køben-
havn V.

DIENVIDAMERIKA

1. ARGENTINA J. Bite, Casilla de
Correo 2366, Buenos Aires.
2. BRAZILĪJA E. Rudzītis, Rue Piaui
197, Sao Paulo.
3. VENEKUELA J. Henkhuzens, Me-
dicatura Rural, E-do Lara Sanare.
4. URUGVAJA V. Bergmanis, Aveni-
da San Martin 5380, Montevideo.
5. ČILE Ed. Laipenieks, Correo 25,
Santiago.

Fonda darbam līdzekļu sagādātājas, šī Fonda
pārstāvības. Par kopējo un nesavīgo darbu, ko
tās bez atlīdzības veikušas, tām pienākas Fonda
un sabiedrības pateicība.

Publicējam vienu no pirmajām Fonda
pārstāvībām.

Tagadējā laikā lietojamās pārstāvības.

Jāpiezīmē, ka no pirmajām Nacionālā Fonda pārstāvībām retais biedrs ir pie dzīvības.
Tas pats atiecināms uz Fonda pirmsākuma grupējumu un padomi. Paldies tiem par labo
cīnīšanos Latvijas brīvības labā.

Šodienas pārstāve Dānijā ir A.Briede, Norvēģijā H.Valdmanis.

LATVIEŠU NACIONĀLĀ FONDA PĀRSTĀVĪBAS ĀRPUS SKANDINĀVIJAS

JAUNZELANDE

Mr. J. Komsars
P.O. Box 2893
AUCKLAND S 1
NEW ZEALAND

A S V

Mr. J. Ansbergs †
23 Calowell Street
N. WEYMOUTH, Mass. 02191

Mr. V. Irbe
6 D Milholland Drive
FISHKILL, N.Y. 12524

Mrs. O. Jansons
6766 Riga, N.E.
ROCKFORD, MI 49341

Mrs. Daina Mednis
38825 County Circle
Farmington Hills, Mich. 48331

Mr. H. Misiņš
1705 Baird Street
MADISON, WI 53713

Mrs. J. Silis
4 Lupine Ave, Apt. 3
SAN FRANCISCO, CA 94118

Mr. T. Šulcs
7886 Anita Drive
PHILADELPHIA, PA 19111

Mr. A. Zaube
6908 W. Farragut Avenue
CHICAGO, IL 60656

KANADĀ

Mrs. A. Forstmane
629 Mill Park Drive
KITCHENER, Ont. N2P 1V4

Mrs. L. Galdiņš
142 First Avenue
OTTAWA, Ont. K1S 2G4

A. Krūmiņš
277 Grandview Avenue
LONDON, Ont. N6K 1S8

Mr. V. Tikiņš
3 Huntchester Cres.
SCARBORO, Ont. M1J 1W9

DIENVIDAMERIKA

Mr. A. Kaļupnieks
Americana Est.
C.P. 12
SAO PAULO, 13470 BRAZIL

AUSTRĀLIJĀ

Mr. Dz. Veide
53/62 Fraser Cres.
Wantima STK/VIC 3152

Mrs. I. Kūkums
48 Abuklea Street
WILSTON, Qld. 4051

J. V. Lūks
146 Riverview ave.
South Guildford, W. A. 6055

Mrs. B. Liepiņš
144th Boulevard
STRATHFIELD, N.S.W. 2135

I

Latviešu Nacionālā Fonda 50 darba gados, ikviena lapas puse runā pati par sevi un reizē iekļaujas rakstu un uzpēmumu kopienā, čēkas melu apmelota un draudu pavadīta.

Līdzīgas ainas ir arī šodienas Latvijā, bet tas jau ir cits kaujas lauks.

Neviena organizācija nav spējīga strādāt bez revidentiem -- Revīzijas komisijām. Lai pieminam tādus profesionālus spēkus kā E.Suksi, A.Rozenbachu, R.Upmali un tālāk J.Blauu, D.Klāvu, K.Pāvilānu, A.Vārpiņu, E.Strazdiņu, N.Zirni un vēl virkni citu, neuzskaitīto, mirušo.

II

Publikāciju uzskaitē nav minētas grāmatas, kuras izdevuši citi apgādi, bet līdzekļus devis LNF. Tam savā laikā bijusi starptautiska nozīme. Nav uzskaitīti arī visi latviešu publicējumi un kopīgie ar baltiešu organizācijām, kā demonstrāciju aicinājumi un citi. Jāatzīmē tomēr ievērojamais materiālais devums Latvijas Penklubam starptautiskā kongresā Kastapolā, Šveicē. Materiālais atbalsts jaunatnes organizācijām, kultūrai, mākslai. Lielāka mēroga koncertiem Stokholmas koncertnamā ar izcilu latviešu mākslinieku uzstāšanos, piemēram, pianistu Artūru Ozoliņu, vijolnieci Ievu Graubiņu, Elzu Žebransku, Hertu Lūsi un citiem izciliem māksliniekiem.

Ir daudz sīkāku veikumu, un tomēr tiem 50 gadu plūdumā ir bijusi sava nozīme mūsu tautas neatkarības cīņā sekmēšanā.

Neesam spējuši pieminēt visus darītājus LNF darba saimē, gan mirušos, gan dzīvos, bet visiem sakām pateicību par viņu uzupurēšanos.

Pateicība visiem tiem tūkstošiem LNF atbalstītājiem Eiropā un aiz okeāniem. Latvijas brīvības ceļš vēl mūs visus gaida cīņā. Cita ceļa nav.

Jāiet. Iesim. Ejām.

KOPSAVILKUMS

1947. gadā Stokholmā dibinātais Latviešu Nacionālais fonds (LNF) no pirmās pastāvēšanas dienas ir ieņēmis un ilgu laiku paturējis savu vienreizējo vietu kā nacionāli svarīgas politiskās informācijas pavadonis. Laika tecējumā mūsu ārējās informācijas jomā daudz darījuši arī citi, bet ne tik konsekventā un koncentrētā veidā kā Fonds. Teiktais nekādā ziņā nemazina citu organizāciju un atsevišķu personu nacionālo devumu, taču tām parasti ir bijuši un ir arī citi pienākumi.

Fonda darbā ir piedalījušies daudzi — gan kā padomes un valdes locekļi, gan kā Fonda izdoto publikāciju autori, gan abejādi. Valdes priekšsēža amatā ilgāku laiku darbojušies: filologs profesors Kārlis Straubergs (1890—1962), Andrejs Eglītis (dz. 1912), arheologs un mākslas vēsturnieks Valdis Ģinters (1899—1979), ģeogrāfs Jānis Rutkis (1907—1986), publicists Agnis Balodis (dz. 1932), Kārlis Graufelds un kā ilggadīgs valdes loceklis jāatzīmē Arturs Landsmanis (1913—1992).

Visilgāk Latviešu nacionālā Fonda padomes prezīdija amatā bijis agr. A. Ūdris. Vēl šodien daudzi atceras viņa rokā paceltā koka āmura uzsitienu, sēdes vadot. Paldies.

Fonda pastāvēšanas gados izdoto publikāciju skaits sasniedz divus simtus.

Pirmā liela apjoma publikācija "These Names Accuse" (Šie vārdi apsūdz) iznāca 1951. gadā ar profesora Arveda Švābes ievadu. Kā zināms, tā satur 1940/41. gadā deportēto vārdus, dzimšanas datus un pēdējo dzīves vietu Latvijā. Saraksts tika sastādīts 1942. gadā un nogādāts Starptautiskajam Sarkanajam Krustam Ženēvā.

Vairākus grāmatas eksemplārus V. Kreicbergs nodeva saviem amerikāņu draugiem, kas strādāja ASV sūtniecībā Stokholmā. Ieskatījušies sarakstā viņi teica: "Kad lasām, ka hitlerieši un staļinisti noslepkavojuši, nomocījuši vai sūtījuši drošā nāvē simtiem tūkstošus, pat miljonus, tad, protams, tas mūs dziļi satrauc. Bet daudz skaudrāk šādas rīcības noziedzību un nevainīgu cilvēku traģēdiju izjūtam, kad mūsu priekšā ir nevis abstrakti cipari, vienvalga, cik lieli, bet upuru vārdi, it īpaši, ja tie pieder maziem bērniem, sievietēm un sirmgalviņiem."

Ar gandarījumu var atzīmēt, ka aizvesto sarakstam Fonda un Pasaules Brīvo latviešu apvienības sadarbībā tagad ir iznācis papildinājums. Tani, cik bija iespējams apzināt, ievietoti arī ebreju tautības Latvijas pilsoņu vārdi. Pirmajā — vācu okupācijas apstākļos sastādītajā — sarakstā, šādas informācijas nebija.

Cits kapitāldarbs — "Latvia — Country and People" (Latvija — zeme un tauta) — tika iecerēts 50. gadu pirmajā pusē, bet iznāca tikai 1967. gadā. Aizkavēšanās radās galvenokārt tāpēc, ka uz dažiem manuskriptiem nācās ilgi gaidīt. Redakcijas kolēģijā darbojās četri: docents Jānis Rutkis, galvenais redaktors (rakstīja un rediģēja nodaļu "Country" un "Regions and Towns"), tautsaimnieks Arturs Landsmanis ("Population" un "Economy"), literatūras kritiķis Jānis Rudzītis ("Culture") un Valdemārs Kreicbergs ("Government" un "Under Foreign Occupation"). Manuskriptu lielum lielā daļā bija rakstīti latviski un tos bija jāiztulko angļu valodā. Vajadzēja sastādīt arī visus pielikumus un izlasīt lielu daļu korektūru. Jānorāda arī, ka grāmatu "Latvia — Country and People" ievada profesora Arnolda Spekes atskats uz Latvijas senvēsturi, ko viņš bija sagatavojis, būdams Latvijas sūtniecības lietvedis Vašingtonā.

Šā informatīvā materiāla uzdevums nav uzskaitīt visas aizgājušos gados izdotās Fonda publikācijas. Tomēr lasītājus varētu interesēt laba tiesa no tām. To uzskaitījums parāda, ka Fonds ir pievērsis uzmanību gan notikumiem un norisēm Latvijas neatkarības gados, gan arī tam, ko latviešu tautai nācies piedzīvot un pārciest padomju okupācijas jūgā.

Pirmajā grupā ietilpst tādi izdevumi kā publicista Ernesta Blanka (1894—1972) ar pseidonīmu E. Silzēnieks kļajā laistā apskata "Latvijas atdzimšana: valsts 10 gadu atcerē, 1918—1928" pārspiedums; vēsturnieka Jura Vigraba eseja "Valsts tapšana un starptautisko attiecību izveidošana" atkārtots izdevums; Latvijas un Padomju Krievijas 1920. gada 11. augusta miera līguma, Latvijas Republikas Satversmes un 1939. gada 5. oktobra Savstarpējās palīdzības pakta starp Latviju un

PSRS oriģināltekstus ar tulkojumu angļu, vācu un franču valodā. Šajā grupā ietilpst arī vēsturnieka Jāņa Zalcmaņa "Die Preisgabe der Baltischen Staaten 1939 — Eine bewusste Handlung der Hitler-Regierung" (Baltijas valstu iztērģošana 1939. gadā — Hitlera valdības apzināta rīcība). Var minēt arī Agņa Baloža sakopotās izziņas par brīvo Latviju "Neatkarīgā Latvija isumā" un no jaunākajiem darbiem — tā paša autora "Lettlands och det lettiska folkets historia" (Latvijas un latviešu tautas vēsture). Fonds ir izdevis arī Agņa Baloža "Sovjets och Nazitysklands uppgörelse om de baltiska staterna" (Padomju Savienības un nacionālsociālistiskās Vācijas vienošanās par Baltijas valstīm).

No fonda izdotajām grāmatām, kas apgaismo notikumus un apstākļus pēc 1940. gada vasaras, "Artūra Landsmanija "Persist or Perish" ("Pastāvēt vai iznīkt" — līdz šai dienai vienīgais speciālais pētījums par latviešu masu iepludināšanu Latvijā padomju okupācijas gados).

Tālāk var pieminēt "These Ruins Accuse" (Šīs drupas apsūdz) — par reliģijas un ticīgo vajāšanu, A. Dzintara "Okupētās Latvijas dienasgrāmatu", Artura Plauža sakārtoto un rediģēto "Tote klagen an — Zeugnisse über das Leben unter dem Sowjet in Lettland" (Mirusie apsūdz — liecības par dzīvi padomju jūgā Latvijā), Viļa Liniņa "Ārpus Padomijas koncentrācijas nāves nometņu žoga", Austrālijas senatora Džona Naita un publicista, tagad arī Latvijas goda ģenerālkonsula Emila Dēliņa "Baltic States: A Domestic Issue, an International Problem", vēsturnieka Andra Trapāna "Soviet Military Power in the Baltic Area".

Savulaik arī Fonds iesaistījās debatēs par Zviedrijā nonākušo latviešu un īgaunņu leģionāru izdošanu Padomju Savienībai. A. Landsmanis šo mums tik traģisko notikumu ir aplūkojis darbā "De misstolkade legionärerna" (Pāprastie leģionāri), kuru izdevis Fonds. Vēlāk, kad kļuva pieejami zviedru arhīva materiāli, ar Fonda atbalstu iznāca Jāņa Zalcmaņa pētījums "Baltutlänningen 1946 i dokument" (Baltiešu izdošana 1946. gadā dokumentu gaismā). No Zviedrijas latviešiem par leģionāru izdošanu rakstījis arī publicists Osvalds Fricvalds (1905—1975) plašākā darbā "De internerade balternas tragedi i Sverige år 1945—1946" (Zviedrijā internēto baltiešu traģēdija, 1945—1946).

Te būtu vietā kāds iespraudums. Par leģionāru izdošanu ir rakstījuši arī zviedri paši, sākuma gados mums neblāvēlīgā garā. Taču laika gaitā zviedru publicistu viedoklis ir krsi mainījies mums par labu. Īsumā tas tagad ir šāds: kad karš bija beidzies un Zviedrija uzvarētājiem solīja izdot internētos vācu karavīrus, tad nevienas valdības loceklis neapzinājās, ka starp internētajiem ir arī baltieši, bet valdība vēlāk tomēr uzskatīja, ka izdošanas solījums attiecas arī uz baltiešiem. Pēc zviedru autoru domām, šāda nostāja nebija pamatota un no starptautisko tiesību viedokļa tā bija nepareiza.

Fonda darbība iespējstā vārda laukā nav aprobežojusies tikai ar izdotajām grāmatām un cita veida neperiodiskiem izdevumiem. Ir publicētas skrejlapas, propagandas pastkartes un marķas, izdotas pat skaņuplates. Kopīgi ar īgauniem publicēti informācijas biļeteni: angļu valodā "Newsletter From Behind the Iron Curtain", vācu valodā "Nachrichten aus dem Baltikum", spāņu valodā "Noticiero de los Países Balticos", kas ar laiku izveidoti par kopīgiem baltiešu izdevumiem. Fonds ar rakstiem piedalījies arī izdevuma "Reports on Communist Activities in Eastern Europe" veidošanā. Materiāli par padomju noziegumiem Baltijas valstīs piegādāti ASV parlamentā Kerstena izmeklēšanas komitejai. Informācija sniegta Apvienoto Nāciju Cilvēktiesību komitejai, diplomātiskām pārstāvniecībām, politiskām partijām un presai. Informācija izplatīta ne vien Eiropā un Amerikā, bet arī Āzijā — Jāpnā, Ķīnā un Taivanā. Fonds bijis rosīgs arī Eiropas drošības un sadarbības konferencēs. Sākot ar Helsinku konferenci, saīeta dalībniekiem nodoti propagandas materiāli un literatūra. Organizētas arī baltiešu protesta akcijas.

Saviem pārstāvjiem, atbalstītājiem un vienkārši interesentiem Fonds publicē "Informācijas Izdevumu", kurā tiek sniegtas ziņas par padarīto un tuvākajām nākotnes iecerēm.

Fonds bez okupācijas režīma ziņas ir uzturējis sakarus ar Latviju. Tas darīts daudzus gadus, pirmkārt, lai iegūtu patiesu informāciju par to, kas

notiek tēvzemē, un, otrkārt, lai tautiešiem Latvijā sniegtu informāciju par trimdas rosmēm un cita veida jautājumiem. Daļēji tas darīts, Latvijā iesūtot neperiodisku biļetenu "Brīvībai". Sakari ar dzimteni ir Fondam ļāvuši izveidot lielu arhīvu, kurā sakopoti daudzi fotoattēli no Rīgas, provinces pilsētām un laukiem. Fonda darbinieki vākuši un apkopojuši arī visus materiālus par Latviju un Baltiju, kas pēckara gados publicēti zviedru presē. Tagad šis vākums tiek nodots Misiņa bibliotēkai, kuras plauktos jau glabājas apmēram 100 biezas mapes ar avižu izgriezumiem un citiem materiāliem.

LNF darbībai ir raksturīgas ne vien politiskas, bet arī kultūrradošas, kultūrsargājošas aktivitātes. Fonds ir nodibinājis Upsalas universitātē Latviešu grāmatu krātuvi — grāmatu un žurnālu depozi, kura pamatā ir Pinebergas Baltiešu universitātes latviešu arhīvs. Izveidota šā depoziņa kartotēka. Par atbalstu zinātnisko darbu publikācijām jau tika minēts. Ir domāts arī par stipendijām un prēmijām zinātniskā darba atbalstam Dzimentē (A. Švābes stipendija vēstures studijām, H. Skujas prēmija par pētījumiem bioloģijā).

Fonds ir materiāli atbalstījis latviešu pārstāvju piedalīšanos starptautiskās konferencēs (daļība Eiropas drošības un sadarbības konferencēs jau tika minēta, vēl jāatzīmē piedalīšanās PEN kluba gadskārtējās sanāksmēs).

Fonds tika dibināts kā Zviedrijas latviešu organizācija. Taču drīz vien tam radās atbalstītāji arī Dānijā un Norvēģijā, un viņiem tika dotas tiesības piedalīties Fonda padomes vēlēšanās. Tādējādi Fondu var uzskatīt par Skandināvijas latviešu kopu. Un vēl pēc kāda laika Fonds faktiski kļuva par globālu organizāciju, tagad tam ir pārstāvji arī ārpus Skandināvijas — Anglijā, ASV, Kanādā, Dienvidamerikā un Austrālijā. Līdz ar to ir visai jūtami mainījusies materiālā bāze. Pirmajos gados Fonda ienākumus veidoja atbalstītāju gada maksas, tagad lielum lielo līdzekļu daļu sastāda tautiešu ziedojumi.

Atstāsim malā skaistos vārdus par visu latviešu sadarbību nacionālo mērķu sasniegšanā. Tie tika ietilpināti Fonda statūtos laikā, kad aizjūras zemēs vēl nebija nevienas spēcīgas trimdas organizācijas, nemaz nerunājot par PBLA, kad pat Zviedrijā nebija izredžu šādu sadarbību tuvākajā laikā panākt. Taču, ja runājam par citiem, daudz svarīgākiem statūtos noteiktiem mērķiem, tad atbilde var būt tikai pozitīva. Arī citas grupas un organizācijas gan okupētajā Latvijā, gan arī trimdā ir daudz darījušas, lai mūsu zeme atkal būtu pasaules brīvo valstu saimes pilntiesīga locekle. Taču ievērojamu darbu šā mērķa sasniegšanā ir veicis globālais informācijas institūts — Latviešu Nacionālais fonds.

Latvijas Zinātņu akadēmija ir ievēlējusi Andreju Eglīti par savu goda locekli. Tas viņam ir pelnīts pagodinājums ne vien kā pārliecinātam un nenogurstošam Latvijas neatkarības sludinātājam dzejas vārsnās, bet arī kā Latviešu Nacionālā fonda ideologam. Ar šo cieņas apliecinājumu ir izteikta atzinība arī visai līdzšinējai fonda darbībai un darba darītājiem — kolektīvam. Šīs informatīvās publikācijas pamatā ir Latvijas sūtniecības Vašingtonā bijušā padomnieka Valdemāra Kreicberga radioruna "Brīvās Eiropas" ēterā. V. Kreicbergs bijis arī LNF valdes loceklis un iesaistījies LNF darbā.

LNF avižu izgriezumu archīvs atrodas Misiņa bibliotēkā Rīgā. Pateicoties Solveigai Elsbergai un Francim, šis archīvs ir sistematizēts datora bāzē, kas dara archīvu viegli pieejamu katram, kas grib uzzināt, par kurām tēmām, saistītām ar latviešiem un Latviju, ir rakstīts zviedru presē no pēckara gadiem līdz 1997. gadam.

Pēc 4 gadiem Latvijas galvaspilsēta Rīga kļūs 800 gadus veca. Latviešu nacionālais fonds Zviedrijā pāriet pusgadsimta sliekšnim. Esam lepnī, ka Rīga, Hanzas pilsēta, atkal ir mūsu un lēnām sāk atgriezties Eiropas kultūrā. Bet mūsu tautai draud izmiršana, ja to neievirzīsim dzīvības ceļā. Šis dzīvības ceļš iet caur mūsu jaunatni. To vērā ņemot Latviešu nacionālais fonds Zviedrijā pieteic 1 miljonu kronu ziedojumu stipendiju veidā — gan studijām, gan ģimenes un nacionālās pašapziņas veidošanā, tēvzemes aizsardzības rindas morāli atbalstot. Latviešu nacionālā fonda stipendiju piešķirumus iedzīvinās kad bankas Latvijā garantēs nodotās naudas drošību. Ceram, ka nebūs ilgā gaidā.

LATVIEŠU NACIONĀLĀ FONDA VALDE

Nekaisīsim mūsu tautai pelnus uz galvas šajās grūtajās dienās, kad savās dvēselēs nevaram atrast ticību rītdienai. Mums trūkst rītdienas ticības, bez tās nevaram dzīvot. Un tomēr - žēlastības Dievs mūsu tautu ir pasargājis no asiņu kara briesmām, un caur neticības murgiem mēs tomēr ejam uz jaunu dienu, kaut reizēm to nemanām. Tā jaunā diena nenāk pie mums ar skrējieniem, tā nāk lēnām, it kā mūs pārbaudīdama, vai turamies pie senseniem vārdiem - palidzi savam tuvākam, esi taisnības un goda vīrs un sieva, meklē vienību naida vietā. Šos vārdus es saku tāpēc, ka mūsu tauta dilst un manā acu priekšā nostājas 14. jūnija tūkstoši, kuri pazuda Maskavas organizētās soda noietnēs, un 1949. gada zemnieku tūkstoši, un vēl citi tūkstošu tūkstoši latviešu nāves ceļā uz iznīcības noietnēm. Pieminēsim visus, atcerēsimies visus, kas atgriezušies no vergu valstības un ir starp mums. Tikai caur tūkstošiem upuru brīvā pasaule ir ieraudzījusi latviešu tautu un tās cīņu pēc brīvības. To neaizmirsīsim. Nekad neaizmirsīsim šo upuru ceļu, nekad neļausim to izdzēst no vēstures, nekad to nenoliegsim sava Dieva priekšā, jo citādi mēs noliegtu arī sevī pašu cilvēku. Maskavieši vēlas izlīdzināšanos, lai mēs nelietotu okupācijas un deportācijas vārdus, lai mēs piedotu slepkavām viņu noziegumus, bet kā var piedot tiem, kas piedošanu nemaz neprasa, neatzīstas noziegumos. Mēs nevaram nostrīpot nedz deportāciju vārdu, nedz izdzēst okupācijas laikus un noziegumus pie mūsu tautas miesas un gara, jo ikviens noklusēts noziegums audzina jaunu noziegumu. Mūsu tauta gaida taisnības tiesas dienu pasaules priekšā - gaida jaunā paaudze, lai to iekaltu savā jaunā vēsturē.

Andrijs Jaku

**Latviešu Nacionālā Fonda padome
ievēlēta 22.2 - 1997.g.**

*Sēd no kreisās puses: A. Orbe, H. Valdmanis,
A. Strunke. Vidējā rindā no kreisās puses:
R. Jansons, M. Strautmane, S. Jansone, M. Balode,
J. Zaķis, A. Rozenbachs. Pēdējā rindā no
kreisās: J. Vikmanis (jun.) A. Eglītis, V. Vilemsons.
Iztrūkst G. Balodis, R. Upmale, J. Pāvuls (jun.)
un A. Briedis.*

**LATVIAN NATIONAL FOUNDATION
LATVIEŠU NACIONĀLAIS FONDS
Box 108, S-101 22 Stockholm, Sweden
1997**